

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M 1 6 1 1 3 1 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

2. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

2016. május 30., hétfő / 90 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A jelölt egy értékelőlapot és egy pótlapot kap a vázlatkészítéshez.

A nem művészi szöveg perforált lapon van, amelyet a jelölt óvatosan kitép(het).

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon)! Kódszámát a pótlapra is írja rá!

A feladatlap 22 feladatot tartalmaz. Összesen 90 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlapba** az erre kijelölt helyre! Írott betűkkel, olvashatóan írjon, és ügyeljen a helyesírásra! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük. Az utolsó feladathoz vázlatot készíthet a pótlapra, de azt az értékelés során nem vesszük figyelembe.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

MELLÉKLET**Hódít a Fehér isten**

(1.) Mundruczó Kornél legújabb filmje, a Fehér isten a sikeres cannes-i világpremiert követően továbbra is népszerű: a hazai mozikban elérte a 40.000-es nézőszámot, ezzel az elmúlt évek egyik legsikeresebb magyar szerzői filmje lett. Szeptember végén pedig Strasbourghban elnyerte a legjobb filmnek járó Arany Polip-díjat.

(2.) – Miért éppen a kutya és az ember kapcsolatát választotta ahhoz, hogy a többség és a kisebbség viszonyát, a kiszolgáltatottságot, a peremre szorulást és annak lehetséges következményeit ábrázolja?

– Elsősorban azért, mert amikor egy telepen belenéztem az ott élő kutyák szemébe, az olyan erősen hatott rám, hogy azt éreztem, evvel foglalkoznom kell. Valamit nagyon leírt a világunkról. Azt is éreztem, hogy ez metaforaként is működik, hiszen a kutya olyan módon szocializálódott az emberhez, hogy már nem egyszerűen egy állat, hanem valamennyire ember. Neki is a család a legfőbb szocializációs terepe, és amikor ezt elveszik tőle, akkor ahhoz kell alkalmazkodnia, ami később körülveszi – ezért tud egy kivert vagy kidobott kutya metaforaként működni a mai világunkban.

(3.) – Nemrég egy táncegyüttes vezetője azt mondta nekem egy interjú során, azért növekszik a táncelőadások közönsége, mert a szavak már elvesztették a hitelüket. Lehet, filmben is jobban meg lehet közelíteni valamit, ha nem mondatik ki, hanem a kutyák pofájára van írva.

– Ezek a történetek újra elmesélt történetek, az újrameselés pedig a kutyákon keresztül történik. A mi gesztusaink, az ő valóságuk erősebben meghatározzák ezt, mint hogyha egy adott kisebbség adott problémájával foglalkoznánk. Általánosabb is lesz, több emberhez jut el: a néző beleéli magát egy kutyának a sorsába, magát látja benne. Nagyon fontos a tükörmechanizmus, ami a főszereplő kislány és a kutyák, illetve köztünk és a vászon között működik. Hiszek benne, hogy a művészetnek valamiféle módon tükröt kell tudni tartani az életünkre és az életünkben megjelenő problémákra.

(4.) – A harmadik évezred elején ez a kislány ugyanolyan szeretetlen gyerek, mint Csáth Géza száz évvel ezelőtti elbeszélésében. Mi emeli ki mégis ezt a kislányt, mi menti meg attól, hogy elveszzen az ellenszenves, közömbös környezetben?

– Azt gondolom, hogy őbenne a mi gyermekkori vágyaink testesülnek meg. A film jelzi: nem a nagybetűs valóságban vagyunk, hanem a valóság feletti valóságban, amelyben a kislány a mi elveszített vágyainkat, elveszített naivitásunkat, elveszített hitünket, gyermekségünket hivatott képviselni... És ki ne akarná kitaróan az ő jó kutyáját megtalálni? A kislány válaszai és cselekedetei azok, amelyeket felnőttként, a társadalmi nyomás alatt sokszor nem hozunk meg, és nem teszünk meg.

(5.) – Nyilatkozta, hogy külföldön dolgozva, élve, utazva rájött, hogy ez a Kelet-Európa már nem az a Kelet-Európa. Hogy látja most, milyen ez a „másik” Kelet-Európa?

– Azt hiszem, nem kelet és nyugat mentén választható most szét Európa, hanem aszerint, hogy bizonyos problémák hol ütnek fel a fejüket. Európa globalizálódott, a problémái nem lokalizálhatóak feltétlenül egy országra. Ezért próbálom állandóan kommunikálni azt, amit a film feszeget, az nem kizárólag magyar probléma, hanem európai is. Én nem látom ilyen fekete-fehérnek, hiszen nagyon hasonló társadalmi problémákkal küszködik Magyarország, mint Belgium, Franciaország, Görögország.

(6.) – Azokban az európai országokban, amelyek körülbelül ugyanazt a 20. századi történelmet élték át, mint Magyarország, félszavakból megértik a film szimbólumrendszerét: a feljelentő szomszédot, a kisebbség sorsa iránt közömbös többséget. Amerika is megvette a film forgalmazási jogát, vajon ott is ennyire célba találnak-e majd azok az utalások, amelyek az európai közönségnek egyértelműek?

– Fogalmam nincs. Érzem, hogy Amerika egy másik világ, amelyet még nekem is meg kell tanulni. De azt látom, hogy az ő történetüket is tematizálták feszültségek, például a szegények és a gazdagok vagy a feketék és a fehérek között, amíg eljutottak ennek a bizonyos működtetett demokráciának a megoldásaihoz. Mely demokrácia önmagában egy végtelenül bonyolult játék, és bizony nagy kérdés, hogy ezt a végtelenül bonyolult játékot ki hogyan szereti játszani, vagy hogy szereti-e egyáltalán.

(7.) – Rendezőként a maga részéről nyitva hagyta a történet végét. Miért?

– A gazdasági válságot követő morális válságban ez a film eljut egy morális kérdés felvetéséig, és a mindenkor néző moralitásával kell befejeződni. Azon a ponton ér véget, hogy képzelje el, ő mit tenne ebben a helyzetben.

(8.) Mundruczó Kornél díjai és jelölései

Fehér Isten (2013): rendező, színész, forgatókönyvíró; Cannes-i fesztivál (2014) – Un Certain Regard-díj; Oscar- és Golden Globe-díj – legjobb idegen nyelvű film kategória jelölés

Szelíd teremtés – A Frankenstein terv (2010): rendező, színész, forgatókönyvíró; Magyar Filmszemle (2011) – Rendezői díj, Cannes-i fesztivál (2010) – Arany Palma jelölés

A Nibelung-lakópark (2009): rendező; Magyar Filmszemle (2010) – Zsurzs Éva rendezői díj

Delta (2008): rendező, forgatókönyvíró; Cannes-i fesztivál (2008) – FIPRESCI-díj; Magyar Filmszemle (2008) – Gene Moskowitz-díj és Arany Orsó-díj; Cannes-i fesztivál (2008) – Arany Palma jelölés

Üres oldal

Olvassa el figyelmesen a szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat! Kérjük, ügyeljen a helyesírára és a nyelvhelyességre is!

1. A szövegből kihagytuk az alcímet. Az alábbiak közül melyik lehet az? Karikázza be!

- A Telefonbeszélgetés a főszereplővel.
- B Interjú a rendezővel.
- C Riport a forgatásról.
- D Tudósítás a cannes-i filmfesztiválról.

(1 pont)

2. Szöveg és stílus

2.1. Írja a vonalra, melyik stílusréteghez tartozik a szöveg!

(1)

2.2. Nevezze meg a fenti feladatban megadott stílusréteg két jellemzőjét, és mindegyikre írjon egy-egy példát a szövegből!

JELLEMZŐ

PÉLDA

(2)

2.3. A szövegben helyenként egy másik stílusréteg jegyei is felismerhetők. Az alábbi részlet alapján nevezze meg ezt a stílusréteget, és egy, a részletből vett példával indokolja meg választát!

A film jelzi: nem a nagybetűs valóságban vagyunk, hanem a valóság feletti valóságban, amelyben a kislány a mi elveszített vágyainkat, elveszített naivitásunkat, elveszített hitünket, gyermekségünket hivatott képviselni...

Stílusréteg: _____

Indoklás: _____

(3)

(6 pont)

3. Értelmezze röviden a szöveg címét, majd a szövegből vett adattal támassza alá a cím létjogosultságát!

Értelmezés: _____

A cím létjogosultságának bizonyítéka: _____

(2 pont)

4. Írja ki a szövegből azt a (tag)mondatot, amely a legtömörebben megfogalmazza a film témáját, és húzza alá benne a témát jelölő szavakat!

(2 pont)

5. Miért választotta a rendező a téma megjelenítéséhez a kutyát? Két érvet hozzon fel a 2. részből!

(2 pont)

6. Írja be a filmre vonatkozó adatokat a táblázatba!

A cselekmény ideje:	
A film főszereplője:	
A film díjai:	
A film jelölései:	

(3 pont)

7. Igazak (I) vagy hamisak (H) az alábbi állítások? Karikázza be a megfelelő betűt!

Mundruczó a kutyatelepi állatok szemében felhőtlen boldogságot láthatott.	I	H
A rendező szerint a művészetnek fel kell hívnia a figyelmet az emberi problémákra.	I	H
A rendezőnek korábban egy filmjét jelölték a cannes-i filmfesztiválon.	I	H
Mundruczó a legtöbb filmjében nem csak rendezői feladatot vállal.	I	H

(4 pont)

8. Magyarázza meg az 5. részben olvasható *fekete-fehér* összetétel szövegbeli jelentését, és fejtse ki, mit nem lát fekete-fehérnek a rendező!

Jelentése: _____

Kifejtés: _____

(3 pont)

9. Magyarázza meg saját szavaival – a szövegkörnyezet segítségével – a (tag)mondatok szövegbeli jelentését!

Valamit nagyon leírt a világunkról. (2. rész)

a szavak már elvesztették a hitelüket (3. rész)

célba találnak-e majd az utalások (6. rész)

_____ (3 pont)

10. Húzza alá az alábbi mondatban az idegen szavakat, és kettőnek magyarázza meg a jelentését!

Európa globalizálódott, a problémái nem lokalizálhatóak feltétlenül egy országra.

Idegen szó: _____ Jelentése: _____

Idegen szó: _____ Jelentése: _____

(3 pont)

11. Írja ki a megadott részekből a jelentéseknek megfelelő szót, illetve szó szerkezetet!

jelennek meg (5. rész): _____

könnyen (6. rész): _____

(2 pont)

12. Írja le, hogyan ejtjük az aláhúzott szót, majd indokolja meg a szó írásmódját!

Csáth (Géza)

Ejtés: _____

Indoklás: _____

_____ (2 pont)

13. 13.1. Írjon ki a 6. részből egy ellentétes jelentésű főnévpárt!

_____ (1)

- 13.2. Írjon a 13.1. feladatban kiírt szavak egyikének egyes számú alakjával olyan mondatot, amelyben a szó melléknévként szerepeljen!

(1)
(2 pont)

14. Írja a vonalra az alábbi országoknak megfelelő népneveket!

Ország	Népnév
Belgium	_____
Görögország	_____

(2 pont)

15. Írjon ki az 5. részből egy-egy példát a táblázat megfelelő rovatába!

Főnévi igenév	Melléknévi igenév	Határozói igenév

(3 pont)

16. Húzza alá az alábbi mondatban az összetett szavakat, majd pótolja megfelelő tagjaikkal az utána következő mondatokban az összetett szavak hiányzó tagját!

Nemrég egy táncegyüttes vezetője azt mondta nekem egy interjú során, azért növekszik a táncelőadások közönsége, mert a szavak már elvesztették a hitelüket.

A _____ *házban* élő népzeneire gyakran idős emberektől tanulják a fiatalok a lépéseket.

A műkorcsolyában az _____ *módot* is értékeli a zsűri.

(3 pont)

17. Elemezze aláhúzással a mondatot!

Mundruczó filmje a cannes-i világpremier után is népszerű.

(4 pont)

18. Alakítsa át az alábbi egyszerű mondatot alárendelő összetett mondattá, majd állapítsa meg a fajtáját!

Szeptember végén pedig Strasbourgan elnyerte a legjobb filmnek járó Arany Polip-díjat.

Az alárendelő összetett mondat fajtája: _____

(3 pont)

19. Alakítsa át tartalmi idézéssé az alábbi szó szerinti idézést (7. rész)! Ne felejtse el megnevezni a személyt, akitől idéz!

Rendezőként a maga részéről nyitva hagyta a történet végét.

(2 pont)

20. Írjon ki az alábbi mondatból egy grammatikai kapcsolóelemet, majd határozza meg a fajtáját!

Azokban az európai országokban, amelyek körülbelül ugyanazt a 20. századi történelmet élték át, mint Magyarország, félszavakból megértik a film szimbólumrendszerét.

Grammatikai kapcsolóelem	Fajtája

(2 pont)

21. 21.1. Javítsa ki az alábbi szöveg 4 helyesírási hibáját!

Jó nap volt a péntek a magyar filmeseknek. Ahogyan azt korábban bejelentették, az Oscar-díjas magyar operatőr, Zsigmond Vilmos kitüntetést kapott Cannes-ban a fesztiválpalotában. A díjat az Angénieux alapította azzal a céllal, hogy így ismerjék el a világ film gyártásában maradandót alkotó operatőröket. Az Arany Pálmákat szombat este adják át és ekkor Szőcs Petrának és a Kivégzés című filmjének szurkolhatunk.

(4)

- 21.2. Pótolja értelemszerűen a hiányzó névutót és névutó-melléknevet az alábbi szövegben!

A Fehér istent szerették a kritikusok, ilyeneket írtak róla: „egy allegorikus figyelmeztetés a világban mindenhol növekedő fajgyűlölet _____ . Mundruczó Kornél eddigi legjobb filmje, egy érzelmekkel teli, technikai mestermű, amely eleinte a Lassie hazatér című történethez hasonló naiv kalandfilmnek tűnik. Egészen addig, amíg a történet mitikus oldalai ki nem bontakoznak... Mi a kutyák és emberek _____ háborúban a kutyák pártjára álltunk.”

(2)
(6 pont)

22. 22.1. Készítsen filmismertetőt kb. 100 szóban a filmről! A szövegben található adatokon kívül használja fel a film plakátján levő adatokat is!

Lined area for writing the film review.

Üres oldal